

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.21.351/2017/8.

A tanács tagjai:

Dr. Baka András a tanács elnöke
Dr. Kovács Zsuzsanna előadó bíró
Dr. Pataki Árpád bíró

A felperes:

...

A felperes képviselője:

Bérczes Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Bérczes László ügyvéd)

Az alperes:

...

Az alperes képviselője:

Sár és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Hennelné dr. Komor Ildikó ügyvéd)

A per tárgya:

Védjegybitorlás megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.21.337/2016/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 3.P.24.453/2015/10.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet - a másodfokú eljárási költség és illeték viselésére is kiterjedően - hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek összesen 670.000 (hatszázhetvenezer) forint másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen nincs helye felülvizsgálatnak.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes a jogosultja az 1984. október 15-i elsőbbségű, ...

lajstromszámú „...” nemzetközi szóvédjegynek, amelynek oltalma a 25. osztályba tartozó ruházati termékekre, ideértve a csizmákat, cipőket és papucsokat is, árukra terjed ki. Az alperes „...” elnevezésű szállodát üzemeltet. Az alperes a „...” és a „...” címeken elérhető internetes oldalán olyan, a nyitó oldal bal felső sarkában és lent középen látható megjelölés alatt kínálja szállodaszolgáltatását, amely az azonos magasságú „Z”, „r”, „A” betűkből, és az első két betű között elhelyezett, azoknál nagyobb méretű, hegyére állított, négyzet alakú, arab motívumra emlékeztető grafikai elemből áll.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] A felperes keresetében kérte megállapítani: az alperes a kifogásolt megjelölésnek az internetes oldalakon való használatával 2015. április 8-ától bitorolja a jóhírű védjegyet, kérte az alperest a jogsértés abbahagyására kötelezni, és a további jogsértéstől eltiltani, valamint elégtétel adására is igényt tartott.
- [3] Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította: Az alperes azzal, hogy 2015. április 8. napjától a „...” és a „...” címen elérhető holnapon olyan megjelölés alatt kínálja szállodaszolgáltatását, amely a „Z”, „r”, „A” betűkből és az első két betű között elhelyezett, azoknál nagyobb méretű, hegyére állított, négyzet alakú, arab motívumra emlékeztető grafikai elemből áll, bitorolja a felperes ... lajstromszámú „...” nemzetközi szóvédjegyet, ezért az alperest a jogsértő magatartás abbahagyására kötelezte, és eltiltotta a megjelölés használatától, valamint elégtétel adása címén feljogosította a felperest, hogy az ítélet jogsértést megállapító rendelkező részét a „...” című hetilapban az alperes költségén közzétegye [és „elrendelte a szálloda homlokzatán elhelyezett feliratok, illetve zászlók alperes költségén való megsemmisítését”].
- [5] Az elsőfokú bíróság megállapította: a védjegy oltalom alatt áll, és annak a felperes a jogosultja, az alperes az általa működtetett internetes oldalakon a kifogásolt megjelölés alatt kínálja a szolgáltatását, továbbá a védjegy - az alperes által sem vitatottan - jóhírnevű. Az elsőfokú bíróság bizonyítottanak fogadta el, hogy az interneten alkalmazott megjelölés hasonló a védjegyhez, így alkalmas arra, hogy kihasználja a védjegy megkülönböztető képességét vagy jóhírnevét. Az elsőfokú bíróság a hasonlóság körében kifejtette, hogy a kifogásolt megjelölésben az ábrás elem egy betűsorba illeszkedik, önálló karakterként viselkedik, így ésszerűen feltételezhető, hogy az átlagos fogyasztó ezen

megjelöléshez is egy kimondható szót próbál társítani. A grafikai elem fonetikailag nehézséget okozhat, de ha a fogyasztó mégis kiejti, abban legfeljebb egy hang eltérésre juthat a védjegyszótól. Ez az esetleges egy betű különbség nem elégséges a védjegyszótól való biztonságos elhatároláshoz. Vizuális szempontból sem eredményezhet kellő megkülönböztetést az ábrás megjelölés keleti hangulatot idéző grafikai eleme, mivel a sarkára állított motívum leginkább az „A” betűre emlékeztet, azt sugallva, hogy a karakteregyüttes a „...” szót takarja. Az ábrás elem kiemelése tehát csupán formálisan változtat a megjelölésen, de nem eredményez eltérő koncepciót. Az elsőfokú bíróság súlytalannak tartotta az alperesnek azt a védekezését, hogy a fogyasztó nem keres szállodanevet a kifogásolt megjelöléssel, mert az alperes ettől függetlenül árujelzőként alkalmazza a megjelölést. Az elsőfokú bíróság nem találta az alperes álláspontját alátámasztó, megfelelő bizonyítéknak az általa csatolt közvélemény-kutatás eredményét, amelyet a megkérdezettek száma, a feltett kérdések és a kérdésfeltevés módja miatt aggályosnak tartott. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes a kifogásolt internetes oldalakon olyan megjelölést használ, amivel a védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról szóló 1997. évi XI. törvény (Vt.) 12. § (2) bekezdés c) pontjában és (3) bekezdés c) pontjában írt törvényi tényállást megvalósítja.

- [6] Az alperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a felperes keresetét elutasította.
- [7] A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az abból levont következtetéseivel és döntésével azonban nem értett egyet. A másodfokú bíróság indokolása szerint eredménytelenül vitatta az alperes a védjegy jóhírnevét, amely a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.761/2009/8. számú jogerős ítéletében már korábban megállapításra került. Ehhez képest az alperes a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a terhére eső kötelezettség ellenére nem bizonyította, hogy az eltelt idő alatt a védjegy a jóhírnevét, illetve a hozzátapadó pozitív minősítést elvesztette.
- [8] A másodfokú bíróság - az alperes álláspontjával egyetértve - a perbeli védjegy bitorklása tárgyában más perben, a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.21.360/2011/5. számú ítéletében kifejtett megállapításait a jelen ügyben az eltérő tényállás miatt nem találta alkalmazhatónak. Kifejtette, hogy a jelen perbeli védjegy csupán a 25. osztályba sorolt ruházati termékekre áll oltalom alatt, és a kifogásolt használat az internetes oldalon valósult meg. Ezért, szemben az előzőekben hivatkozott perbeli tényálláshoz képest nem az az eldöntendő kérdés, hogy a védjegy és a kifogásolt megjelölés összetéveszthető-e, hanem azt kellett megítélni, hogy a

megjelölés és a védjegy között kimutatható-e olyan hasonlóság a használat módjára is tekintettel, amely alapján a jól tájékozott, átlagos figyelmező fogyasztó kapcsolatot teremthet az árujelzők között. Az alperes által rendelkezésre bocsátott közvélemény-kutatás elsősorban az ütköző árujelzők összetéveszthetőségére összpontosított, a felperes azonban a perben nem ezt jelölte meg a jogsértés alapjául. Ezért a felmérés megállapításainak ügydöntő szerepe nem volt, ugyanakkor azt alátámasztották, hogy az alperes megjelölése nem okoz zavart a fogyasztók körében. A hivatkozott korábbi ügyben elemzett megjelöléshez képest lényegi eltérést jelent, hogy a kifogásolt megjelölésben a betűknél háromszor nagyobb méretben jelenik meg a keleties hangulatot idéző ábrás elem, ami így uralja az összhatást. A betűk és a jóval nagyobb méretű ornamentikus elem kombinációja miatt az átlagos fogyasztó nem törekszik feltétlenül a „kompozíció” hangzásbeli megjelenítésére. Nincs is szüksége a megjelölés alapján az alperes szolgáltatásának beazonosításához, mivel erre a célra a hotel elnevezése szolgál. A betűk közül kiemelkedő grafikai motívumot magában foglaló megjelölés nem tölt be védjegyfunkciót, nem utal a származásra vagy eredetre, csupán díszítő jellege van. Mindebből következően nem áll fenn annak reális veszélye, hogy az átlagos fogyasztó kapcsolatot feltételezzon a védjegy és a sérelmezett megjelölés, illetve a felperes védjegyének ruházati termékei és az alperes szállodai szolgáltatása között.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [9] A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet annak hatályon kívül helyezése és az elsőfokú ítélet helybenhagyása érdekében. Felülvizsgálati álláspontja szerint a jogerős ítélet a Pp. 206. § (1) bekezdését sérti, mert az iratellenes, illetve a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelésén alapul. A másodfokú bíróság helytelenül zárta ki a hivatkozott korábbi ítéletében a kifogásolt megjelölés és a „...” védjegy közötti hasonlóságokkal kapcsolatban tett megállapítások jelen ügyben történő figyelembe vételét. A korábbi per tárgyát képező és a jelen perbeli sérelmezett megjelölés között a különbség csupán annyi, hogy a „Z” és „r” betűk közötti grafikus elem mérete eltérő. A korábbi perben tett megállapítások figyelmen kívül hagyását nem indokolja a kereset jogalapját érintő különbség sem. Az adott esetben a védjegy jóhírnevére való hivatkozás inkább csökkenti a hasonlóság mércéjét, figyelemmel a hazai és európai joggyakorlatra, mely szerint a jóhírű védjegy bitorklásának megállapításához az összetéveszthetőségénél kisebb mértékű hasonlóság is elegendő. Ugyancsak nem indokolta a korábbi perben tett megállapítások figyelmen kívül hagyását az, hogy szemben a korábbi per tényállásával, amelyben a kifogásolt használat más módokon is megvalósult, a jelen perben sérelmezett megjelölést az alperes kizárólag a szálloda internetes oldalán tüntette fel, amely

csupán technikai körülmény, önmagában nem bír jelentőséggel. Az adott esetben egyértelműen megállapítható, hogy az alperes a megjelölést szállodai szolgáltatásra gazdasági tevékenység körében kifejezetten árujelzőként használja. Téves a jogerős ítéletnek az a megállapítása, miszerint az alperes megjelölését a fogyasztók nem érzékelik árujelzőként. A perben maga az alperes is elismerte, hogy az ábrás megjelölés kifejezetten a szállodalánc árujelzője, amelynek a szálloda internetes oldalán az a szerepe, hogy jelezze a szállodának egy adott szállodalánchoz tartozását. Ehhez képest irreleváns az a körülmény, hogy a szálloda elnevezésére nem a vitatott megjelölés szolgál, és téves az a megállapítás, hogy a kifogásolt megjelölés kizárólag díszítő elemként szerepel a szálloda internetes oldalán. A másodfokú bíróság elfoglalt álláspontjával szemben az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a korábbi perben tett megállapítások a jelen perben is alkalmazhatók, és helyesen jutott arra a következtetésre is, hogy a grafikai elem az „A” betűt helyettesíti a kiejtés során. Hangsúlyozta a felperes, hogy a perbeli védjeggyel kapcsolatos más perben is megállapítást nyert már, hogy a „Z” és „r” betűk közötti grafikai elem méretbeli különbözőségei a megkülönböztető képességet nem érintik.

- [10] Az alperes elsődlegesen a felülvizsgálati kérelem elutasítását kérte arra hivatkozva, hogy a felperes a felülvizsgálati kérelmében nem jelölt meg konkrét jogszabálysértést. Érdemben a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. Hangsúlyozta, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint a bíróság mérlegelése körébe tartozó kérdés általában a felülvizsgálati eljárás keretében nem vizsgálható. A felperes csupán utalt a Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértésére, nem jelölt meg azonban olyan iratellenes körülményt, amely a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelését kivételes esetben megengedhetővé tenné. A Fővárosi Ítélet tábla korábbi perben hozott ítéletének értelmezése nem volt a bíróságok feladata a jelen perben. A másodfokú bíróság szabad mérlegelési körébe tartozott az alperes magatartásának értékelése, melynek során helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a kifogásolt megjelölést a fogyasztók nem árujelzőként értékelik.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [11] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében kifejtett álláspontjával szemben, a felperes a felülvizsgálati kérelmében a megsértett jogszabályhelyet megjelölte. A per érdemi elbírálására tartozik annak megítélése, hogy a jogerős ítélet megsértette-e a felülvizsgálati kérelemben megjelölt Pp. 206. § (1) bekezdését. Ezért a Kúria nem tartotta indokoltnak a Pp. 273. § (1) bekezdése alapján, a Pp. 270. § (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a felülvizsgálati kérelem hivatalból való elutasítását.

- [12] A felülvizsgálati kérelem alapos az alábbiak szerint.
- [13] A Kúria előtt a jelen üggyel párhuzamosan folyamatban lévő Pfv.IV.21.347/2017. számú ügyben, továbbá a Pfv.IV.20.292/2012. számon korábban folyamatban volt perben, amelyekben a felperes a „...” szóvédjegyének bitorlását sérelmezte, az eljáró bíróságok megállapították, hogy a „Z”, „r” és „A” betűkből és az első két betű között, velük azonos méretben egy hegyére állított négyzet alakú, arab motívumra emlékeztető grafikai elem alkalmazásával a kifogásolt megjelölés a felperes védjegyéhez oly mértékben hasonló, amely az érvényesített jogalapon - azonos áruk vagy szolgáltatások esetén az összetéveszthetőség, eltérő áruk vagy szolgáltatások esetén a védjegy jóhírneve miatt - a védjegybitorlás megállapítását megalapozza.
- [14] A jelen perben sérelmezett megjelölés csupán annyiban tér el a jogerős ítéletekben vizsgált megjelöléstől, hogy a „Z” és „r” betűk közé ékelt, azonos kialakítású grafikai elem mérete nagyobb a betűk méreténél. A Kúria nem értett egyet a másodfokú bíróságnak azzal az álláspontjával, hogy ez a méretbeli különbség olyan lényegi eltérést jelent, amely a megjelölés átlagos fogyasztóban keltett összbemomását a jogsértést kizáró módon megváltoztatja. Önmagában a díszítő funkció betöltéséhez az ornamentikus ábra mellett a betűk alkalmazása eleve szükségtelen. Az ábrás elem betűk közé történő ékelése ugyanakkor egyfajta kiejtési kényszert hordoz magában. A fogyasztó a megjelölésben a betűket megpróbálja összeolvasni és kiejteni, ösztönösen keresi annak kiejthető formáját és értelmes jelentését. A Kúria az elsőfokú bíróság következtetésével értett egyet, mely szerint az ábrás elem alkalmazása - függetlenül annak méretétől - pusztán arra elegendő, hogy a megjelölés magára vonja a figyelmet, a betűsorba illesztve azonban önálló karakterként viselkedik, így az átlagfogyasztó a megjelöléshez egy kimondható szót próbál társítani.
- [15] Az alperes által csatolt közvélemény-kutatást érdemben a másodfokú bíróság sem tartotta ügydöntő jelentőségűnek, ugyanakkor a vizsgálat eredményéből azt a következtetést vonta le, hogy a sérelmezett megjelölés használata nem okoz zavart a piacon. A jelen perben a Vt. 12. § (2) bekezdés c) pontja alapján azt kellett vizsgálni, hogy a kifogásolt megjelölés sértene-e vagy tisztességtelenül kihasználná-e a védjegy megkülönböztető képességét vagy jóhírnevét. Az alperes által csatolt közvélemény-kutatás megállapítása szerint a névazonosság a válaszadók számára nem igazán zavaró, döntő többségük nem feltételezett kapcsolatot csupán a nevek alapján a „... és a budapesti hotelek között”. A Kúria is elfogadja az elsőfokú bíróságnak a közvélemény-kutatás megbízhatóságát kétségbe vonó aggályait, és egyetért azzal a megállapítással, hogy a közvélemény-kutatás, mint lehetséges bizonyítási eszköz bizonyító erejének megítélése minden esetben

mérlegelés kérdése. Mindettől függetlenül azonban a közvélemény-kutatás adatai alapján is megállapítható, hogy a megkérdezettek 11%-a az összehasonlított két megjelölést könnyen összetéveszthetőnek, nagyon hasonlónak, 30%-a csak első pillanatra hasonlónak ítélte. Ez az eredmény a fogyasztókat elbizonytalanító, ezáltal a piacon zavart keltő hasonlóságot mindenképpen megállapíthatóvá teszi.

- [16] Az ítélezési gyakorlat szerint a jóhírnevű védjegy bitorlásának megállapításához az összetéveszthetőségénél kisebb mértékű hasonlóság is elegendő, amint azt a Fővárosi Ítéltábla a jelen üggyel párhuzamosan folyamatban lévő, azonos védjegy bitorlása iránti ügyben is helyesen megállapította (8.Pf.21.348/2016/4.). Ezért a fent kifejtettekben következően nincs ügydöntő jelentősége annak, hogy a jelen perben sérelmezett megjelölésben az ábrás elem a betűk méreténél nagyobb, mert ettől függetlenül a szóvédjegy és a kifogásolt megjelölés közötti nagyfokú hasonlóság megállapítható.
- [17] A Kúria nem értett egyet a másodfokú bíróságnak azzal a megállapításával, hogy a kifogásolt megjelölés használata nem árujelzőként valósult meg, mert az alperes szolgáltatásának beazonosítására a szálloda elnevezése szolgál. Az alperes - saját nyilatkozata szerint is - a perbeli megjelölést egy szállodalánchoz való tartozás jelzéseként, a szállodalánc azonosítására használja, amely az árujelzőként való használatnak felel meg.
- [18] A perbeli védjegy jóhírnevéből következik, hogy az eltérő áruk vagy szolgáltatások tekintetében a fogyasztó nemcsak a szállodák összetartozására, hanem a ruházati termékek körében jóhírnevet szerzett perbeli védjegyhez, illetve jogosultjához való tartozásra is utalhat. Amennyiben ennek a reális veszélye fennáll, megállapítható, hogy a megjelölés ilyen módon rátelepülve a védjegy piacon megszerzett pozitív megítélésére, sérti, illetve tisztességtelenül kihasználja a védjegy jóhírnevét.
- [19] A Kúria megítélése szerint ezért tévesen tulajdonított a másodfokú bíróság önmagában az ábrás motívum megnövelt méretének a megjelenés összhatását megváltoztató olyan lényeges körülménynek, amely a jogsértés megállapítását kizárja.
- [20] A kifejtettekre figyelemmel a Kúria a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, és a Pp. 253. § (2) bekezdésének megfelelő alkalmazásával az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [21] Vt. 12. §

Záró rész

- [22] A Kúria a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest az eredményes felülvizsgálattal élő felperes ügyvédi képviselésével felmerült és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései, valamint a 4/A. § (1) bekezdése szerint megállapított másodfokú és felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére, amelyben elszámolta a felperes által lerótt 70.000 forint felülvizsgálati eljárási illeték összegét. Az alperes a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján rá eső másodfokú eljárási illetéket lerótt.

Budapest, 2018. június 6.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k.
előadó bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró

A

kiadmány hitelélül:

AM

tisztviselő